

Ласкаво просимо!

Червень 2022 року

Ласкаво просимо!

Інформація для нових шотландців

Зміст

1. Нові шотландці	3
2. Життя у Шотландії	4
<i>Мова</i>	4
<i>Уряд</i>	6
<i>Вибори та голосування</i>	6
<i>Гроші</i>	7
<i>Вихідні та святкові дні</i>	8
<i>Податки в Шотландії</i>	8
3. Житло	10
<i>Купівля житла</i>	11
4. Освіта	12
<i>Раннє навчання та догляд за дітьми (ELC)</i>	12
<i>Шкільна освіта</i>	13
<i>Навчальний семестр</i>	14
<i>Чого навчиться моя дитина?</i>	14
<i>Моя дитина потребує додаткової підтримки</i>	15
<i>Незалежні школи</i>	17
<i>Подальше навчання та вища освіта</i>	17
5. Охорона здоров'я	19
<i>У надзвичайній ситуації</i>	19
<i>Реєстрація у терапевта</i>	20
<i>Реєстрація у стоматолога</i>	20
<i>Догляд за очима</i>	20
<i>Об'єднання спільнот</i>	20
<i>Психічне здоров'я</i>	21
<i>Соціальна допомога дорослим</i>	21
<i>Клініки сексуального здоров'я та планування сім'ї</i>	21
<i>Parent Club Scotland</i>	22
<i>Бейбі-бокс в Шотландії</i>	22
Працевлаштування та професійна підготовка	26
<i>Соціальна допомога</i>	26
<i>Інформація про кар'єри та профорієнтація</i>	27
<i>Робота у вашому регіоні</i>	27

<i>Програми Modern Apprenticeships (MA)</i>	28
<i>Програми Graduate Apprenticeships (GA)</i>	28
<i>Номер національного страхування</i>	28
<i>Визнання кваліфікацій</i>	29
<i>Подача заявки на перевірку судимості</i>	29
6. Громадська безпека	31
<i>Закони Шотландії</i>	31
<i>Права та обов'язки</i>	31
<i>Поліція та обов'язки поліції</i>	35
<i>У разі пожежі</i>	36
7. Спільноти та культура	37

1. Нові шотландці

Шотландія має довгу історію прийому мігрантів з усього світу, які шукають безпеки.

[Стратегія інтеграції нових шотландців](#) була розроблена Урядом Шотландії, COSLA та Радою Шотландії у справах біженців завдяки залученню понад 2000 учасників, в тому числі понад 700 біженців та шукачів притулку. У ній окреслено підхід Шотландії до підтримки біженців, шукачів притулку та громад.

Ми прагнемо того, щоб **Шотландія була місцем, де біженці та шукачі притулку можуть почати жити заново з моменту прибуття**. Ми працюємо над тим, щоб Шотландія:

- була безпечним місцем, де люди можуть жити, не піддаючись переслідуванням, як цінні члени суспільства;
- надала кожному права реалізувати свої амбіції через освіту, працевлаштування, культуру та дозвілля;
- мала сильні, інклюзивні та стійкі спільноти, де кожен може отримати необхідну підтримку та послуги, а також реалізувати свої права;
- стала країною, яка цінує різноманітність, де люди можуть мати та поширювати свою культуру, навички та досвід, будуючи стосунки та міцні зв'язки.

Стратегія інтеграції нових шотландців розглядає інтеграцію як довгостроковий двосторонній процес, який передбачає позитивні зміни як окремих людей, так і приймаючих спільнот, що сприяє сполученню та різноманітності спільнот

2. Життя у Шотландії

Шотландія — гарна та різноманітна країна. Ви можете відвідати багато визначних пам'яток природи, природних заповідників, замків, музеїв та інших культурних пам'яток. Населення Шотландії становить близько 5,29 мільйона чоловік.

Статус міста мають вісім населених пунктів: Единбург, Глазго, Абердін, Данді, Інвернесс, Перт, Стерлінг та Данфермлін. Единбург — столиця Шотландії.

Для отримання додаткової інформації про життя у Шотландії перейдіть за посиланням: [Про Шотландію](#).

Мова

Офіційними мовами Шотландії є англійська, гельська та шотландська. Понад 5 мільйонів людей говорять англійською. Близько 87 000 людей розмовляють гельською, а понад мільйона — шотландською.

Гельська мова є історично основоположною мовою Шотландії. Вважається, що гельська мова прийшла із Ірландії та поширилась по всій країні як основна мова середньовічного королівства Альба, простягаючись від кордонів до Абердиншира, Хайлендсу та Островів. В Шотландії є шість гельських шкіл. Гельська мова викладається в більш ніж 50 школах по всій країні.

Англійська мова — найпоширеніша мова в Шотландії: 98,6% населення віком від 3 років можуть розмовляти англійською. Деякі шотландці говорять англійською, а шотландську мову використовують лише в деяких випадках — це шотландські слова та вирази, наприклад, «wee», «scunner», «bonny», та «peely-wally». Деякі люди розмовляють шотландською мовою більше, ніж інші, а деякі зовсім не розмовляють. Перейдіть за посиланням, [щоб отримати додаткову інформацію про гельську та шотландську культуру](#).

Програма Англійська мова для носіїв інших мов (ESOL) є важливою частиною підтримки біженців та шукачів притулку у рамках Стратегії інтеграції нових шотландців. Ми фінансуємо ряд організацій, коледжів, громадських закладів з навчання та розвитку та організацій третього сектора, які проводять заняття, складають програми та надають інші види підтримки для вивчення англійської мови. Додаткову інформацію шукайте в розділі Освіта.

Погода

Погода в Шотландії майже така ж, як і у Великобританії, та варіюється в залежності від сезону. Середні температурні показники приведені нижче:

- весна: березень, квітень, травень (у середньому 7-13 градусів);
- літо: червень, липень, серпень (у середньому 15-17 градусів);
- осінь: вересень, жовтень, листопад (у середньому 8-14 градусів);
- зима: грудень, січень, лютий (у середньому 5 градусів).

Щоб отримати додаткову інформацію про погоду у Шотландії, перейдіть за посиланням:

[Клімат та погода в Шотландії | Подорож до Шотландії](#)

Іноді погодні умови можуть впливати на громадську безпеку. Метеорологічна служба зробить оголошення про небезпечні метеорологічні явища за наступним посиланням: [Погода та зміна клімату — Метеорологічна служба](#).

Подорож

Transport Scotland — національне транспортне агентство Шотландії, що займається автобусами, поромами, залізничним та повітряним транспортом. Веб-сайт Transport Scotland: [Проїзд на автобусі в Шотландії \(transport.gov.scot\)](#) Люди старше 60 років та люди з обмеженими можливостями, які проживають в Шотландії, мають право на безкоштовний проїзд на автобусі. Для цього необхідно подати заяву на отримання Національної пільгової карти (National Entitlement Card) або звернутися до місцевої ради. Молоді люди у віці від 5 до 21 років, які проживають в Шотландії, також мають право на безкоштовний проїзд на автобусі та можуть подати заявку на отримання пільгової карти Young Scot Card, яку можна оформити онлайн або у місцевій раді.

У Шотландії є 5 міжнародних аеропортів: Глазго, Единбург, Абердін, Глазго Прествік та Інвернесс.

Громадський транспорт в Шотландії надійний. Місцеві автобуси, експрес-автобуси, національні залізниці, метрополітен Глазго та трамвайні лінії Единбурга складають мережу громадського транспорту Шотландії.

Залізничний оператор Шотландії — ScotRail. З додатковою інформацією та розкладом роботи транспорту можна ознайомитися тут: [Квитки на поїзд | Час та розклад роботи | Вартість проїзду в Шотландії | ScotRail](#)

Одним із найбільших автобусних операторів Шотландії є First. З додатковою інформацією можна ознайомитися тут: [Південно-східна та Центральна Шотландія | First Bus](#)

Якщо ви не знайомі з транспортною мережею та вам необхідно дістатися на громадському транспорті з одного району в інший, відвідайте веб-сайт Traveline Scotland, на якому можна спланувати поїздку від місця відправлення до місця прибуття. Щоб перейти на сайт Traveline Scotland, будь ласка, натисніть на посилання: [Traveline Scotland](#). На сайті можна ознайомитися з детальною інформацією про придбання квитків на різні типи транспорту зі знижкою — ScotRail, метрополітен, більшість автобусів та деякі пороми в залежності від того, де ви живете.

На телефон на базі Android та iOS можна безкоштовно завантажити різні додатки, наприклад, [Traveline-App](#) або [Traveline Scotland](#), які допомагають планувати поїздки по Шотландії. [Додатки Smart Travel](#) надають зручні функції розумної безконтактної оплати проїзду в автобусі, поїзді та метро — більше не

треба купувати роздрукований квиток. Додатки пропонують різні варіанти подорожей в залежності від [вашого розташування](#).

Уряд

У Шотландії є три рівні влади — уряд Великобританії, уряд Шотландії та місцеве самоврядування.

Уряд Великобританії очолює прем'єр-міністр. Уряд складається з усіх обраних членів уряду Великобританії (депутатів парламенту) та є законотворчим органом з окремих питань. Питання (наприклад, пов'язані з імміграцією, притулком або візами), які мають вплив на Великобританію або інші країни, є відповідальністю виключно уряду Великобританії.

Уряд Шотландії очолює Перший міністр. Уряд складається з усіх обраних членів уряду Шотландії (депутатів парламенту Шотландії) та є законотворчим органом з переданих питань. Уряд Шотландії відповідає за питання, які передав уряд Великобританії. Передані питання охоплюють охорону здоров'я та соціальне забезпечення, освіту, правосуддя та поліцію, сільські справи, економічний розвиток та транспорт.

Місьцеве самоврядування організовано через 32 місцеві органи влади, члени яких обираються кожні п'ять років зареєстрованими виборцями в кожному з районів. Контактні дані вашого місцевого органу влади можна знайти [ТУТ](#).

Вибори та голосування

Згідно з законом про права людини, голосування є правом, а не перевагою. Право голосу має важливе значення для інших прав людини, захищених законом про права людини, включаючи свободу вираження поглядів та свободу зібрань.

Надавши право голосу всім тим, хто законно проживає в Шотландії, та право висувати кандидатури тим, у кого є безстроковий дозвіл на перебування, парламент Шотландії оголосив, що Шотландія є інклюзивною країною, де до всіх ставляться однаково, незалежно від того, звідки вони родом.

Громадяни інших країн, в тому числі особи зі статусом біженця, які проживають в Шотландії, мають дозвіл на в'їзд або перебування по Великобританії та можуть зареєструватися для голосування на виборах до парламенту та ради Шотландії, якщо їм виповнилося 14 років, або на виборах до парламенту Великобританії, якщо їм виповнилося 16 років.

Збільшення кількості людей, які можуть голосувати на кожних виборах, сприяє кращому розумінню, що треба країні, збільшенню фінансування громад та покращенню якості життя. Освіта, охорона здоров'я, імміграція, інфраструктура, економіка та інші — все це залежить від голосування.

Додаткову інформацію про те, як зареєструватися для голосування в Шотландії, можна знайти за посиланням: [Хто може зареєструватися для голосування](#).

Дізнайтеся, хто є вашим місцевим MSP (членом парламенту Шотландії), MP (членом парламенту уряду Великобританії) та членом Ради, ввівши свій поштовий індекс за наступним посиланням: [Write to Them](#). Дізнайтеся, як MSP може допомогти вам, [тут](#).

Гроші

В Шотландії, як і у Великобританії, грошова одиниця — фунт стерлінгів (£). £1 (один фунт) = 100р (100 пенні або пенси). У більшості місць приймають готівку, але все частіше люди використовують дебетові та кредитні карти для оплати товарів та послуг.

Відкриття банківського рахунку

Якщо у вас є статус біженця, посвідка на постійне проживання (DLR), безстроковий дозвіл на перебування (ILR) або ви отримуєте гуманітарний захист, ви можете відкрити банківський рахунок у Шотландії або будь-якій іншій частині Великобританії.

Базовий банківський рахунок пропонує базові банківські послуги: ви можете використовувати його, щоб вносити гроші на свій рахунок, платити іншим людям та знімати гроші.

У кожного банку є власний список документів, що засвідчують особу. Деяким банкам може знадобитися більше інформації. Вам потрібно відвідати відділення обраного банку та взяти документи, які засвідчують, хто ви і де живете. Вам необхідно заздалегідь дізнатися, які документи приймає банк.

Рада Шотландії у справах біженців підготувала інформацію про те, як відкрити банківський рахунок. З цією інформацією можна ознайомитися [тут](#).

Зазвичай для відкриття банківського рахунку вам потрібно надати банківські документи, що підтверджують:

вашу особу —

- паспорт,
- водійські права,
- національне посвідчення особи;

імміграційний статус —

- лист з Міністерства Внутрішніх Справ, що підтверджує ваш статус;

вашу постійну адресу проживання у Великобританії —

- як правило, останній рахунок за комунальні послуги,
- договір оренди,

- податкову накладну.

Рахунки за мобільний зв'язок не приймаються.

Зверніть увагу, що більшість банків зазвичай приймають тільки оригінали документів або завірені копії.

Вихідні та святкові дні

Вихідні в Шотландії та по всій Великобританії припадають на суботу та неділю, коли більшість офісів закривається. Банки та поштові відділення відкриті з понеділка по п'ятницю та в суботу вранці, закриваються в суботу вдень та в неділю. Однак більшість магазинів та ресторанів в суботу та більшу частину неділі відкриті. Однак так може бути не у всіх регіонах Шотландії.

Протягом року є ряд державних свят, які є вихідними днями. Більшість підприємств закривається, але магазини, ресторани та розважальні заклади зазвичай відкриті. Список державних свят на 2022 рік у вашому муніципальному районі можна знайти [тут](#).

Податки в Шотландії

Фізичні та юридичні особи, що живуть в Шотландії, сплачують [податки](#) з доходів, операцій з нерухомістю та певних товарів та послуг. Доходи, зібрані з податків, використовуються для фінансування державних послуг у Шотландії: охорона здоров'я та соціальне забезпечення, освіта та транспорт.

У Шотландії є три види податків:

- місцеві податки, наприклад, [муніципальні податки](#), встановлюються та стягуються місцевим органом влади. Муніципальний податок — це податок на домашнє майно, що стягується місцевим органом влади та зазвичай сплачується дорослими, які проживають в цьому будинку. Для орендованого майна податок буде визначатися за договором. Ці гроші використовуються для оплати місцевих послуг, наприклад, вивезення сміття, обслуговування дороги та вуличного освітлення. З детальною інформацією можна ознайомитися [тут](#),
- Передані податки — це податки, що контролюються урядом Шотландії, наприклад, податок на прибуток та операції з землею та будівлями. Ці податки збираються Податковим управлінням Шотландії або через Податкову та митну службу Її Величності (HMRC). [Податок на прибуток](#) — це податок, який ви сплачуєте з вашого доходу, якщо живете в Шотландії. [Податок на операції з землею та будівлями](#) — це податок, який сплачується при купівлі землі або майна, як житлового, так і нежитлового, а також при оренді нежитлових приміщень в Шотландії.
- Зарезервовані податки контролюються урядом Великобританії та збираються через Податкову та митну службу Її Величності (HMRC). Приклади зарезервованих податків можна переглянути за наступними посиланнями: [Національне страхування \(National Insurance\)](#), [Податок на додану вартість \(VAT\)](#) та [зарезервовані податки](#)

Ви можете отримати консультацію та додаткову інформацію про податки, звернувшись до наступних агентств: [Citizens Advice Scotland](#) або [TaxAid](#).

3. Житло

Уряд Шотландії прагне, щоб всі жителі Шотландії могли жити у високоякісних екологічно чистих будинках, які відповідають їх потребам. У Шотландії існує цілий ряд варіантів володіння нерухомістю: нерухомість, яку займають власники, приватний орендований сектор, муніципальне житло та нерухомість житлових товариств.

Житло для шукачів притулку

Міністерство Внутрішніх Справ зобов'язане надати шукачам притулку житло, якщо їм ніде зупинитися на час розгляду їх заяви.

Про будь-які проблеми, що виникають при розміщенні біженців, можна повідомляти в Службу допомоги мігрантам або в Службу консультування та підтримки з питань притулку Міністерства Внутрішніх Справ. [Послуги з надання притулку | Допомога мігрантам \(migranthelpuk.org\)](#)

Шукачі притулку мають право подати заяву на отримання соціального житла. На час розгляду заяви про надання притулку їх внесуть до списку очікування, але їм не може бути виділено житло, поки не буде надано статус біженця. Шукачі притулку часто отримують підтримку в розміщенні від Міністерства Внутрішніх Справ, поки їм не буде надано статус біженця.

Як тільки особа отримує статус біженця, вона має ті самі права на житло, що й особи, які постійно проживають в Шотландії.

Соціальне житло

Соціальне житло в Шотландії — це житло, яке перебуває у власності та управлінні місцевої влади (ради) та житлових товариств (зареєстрованих соціальних орендодавців).

Відповідно до Закону про рівність 2010 року та Закону про житло 2001 року (Шотландія) зареєстровані соціальні орендодавці зобов'язані сприяти рівним правам та можливостям та забезпечувати всім людям справедливий доступ до житла та житлових послуг.

Хочете більше дізнатись про соціальне житло? Перегляньте наступні посилання:

[Знайдіть орендодавця | Housing Regulator](#)

[Соціальне житло: Управління житловим фондом — gov.scot \(www.gov.scot\)](#)

[Допомога бездомним — Scottish Refugee Council](#)

Приватний орендований сектор

Якщо ви хочете орендувати приватну власність, вам слід дотримуватися певних кроків. Наприклад, перед тим, як переїхати в нерухомість, за законом ви зобов'язані підписати договір оренди, в якому викладаються умови оренди, сплатити орендну плату за перший місяць та страховий депозит, який орендодавець повинен внести у реєстр через схему Tenancy Deposit Scheme (TDS). Після закінчення терміну оренди депозит повертається в повному обсязі при відсутності ушкоджень нерухомості та якщо всі орендні платежі і комунальні рахунки сплачені. Якщо при поверненні депозиту виникає суперечка, кожна з трьох затверджених в Шотландії схем Tenancy Deposit Scheme (TDS) надає доступ до процедур вирішення спорів через суд безкоштовно.

Всі орендодавці та агенти з оренди житла, що працюють в Шотландії, повинні зареєструватися. Це гарантує надійність орендодавця та агента з оренди житла та означає, що вони пройшли тест Fit & Proper Person, який проводиться місцевою владою. Завжди перевіряйте, чи зареєстрований орендодавець, перш ніж розглядати можливість оренди нерухомості.

Щоб перевірити реєстрацію орендодавця, ви можете скористатися пошуком в реєстрі орендодавців за посиланням:

<https://www.landlordregistrationscotland.gov.uk/search>

Щоб перевірити реєстрацію агента з оренди, ви можете скористатися пошуком в реєстрі агентів з оренди за посиланням: <https://register.lettingagentregistration.gov.scot/search>

Багато організацій надають житло в оренду за середньоринковою вартістю. Це житло призначено для того, щоб люди з низьким або скромним доходом могли отримати доступ до недорогого орендованого житла. Інформацію про це житло можна знайти на веб-сайті місцевого самоврядування.

Інформацію для орендарів приватного житла в Шотландії можна знайти за наступним посиланням: «[Оренда приватного житла: керівництво для орендаря](#)».

Інформацію про оренду житла у орендодавця можна знайти за наступним посиланням: <https://www.mygov.scot/rent-private-landlord>

Купівля житла

У Шотландії більшість об'єктів нерухомості продається через юристів (адвокатів) та агентів з нерухомості. Однак ви також можете придбати житло в приватному порядку через власника нерухомості, хоча краще обговорити це з юристом, який може вирішити юридичні питання.

Якщо ви хочете придбати будинок або квартиру, в Шотландії для цього передбачена юридична процедура, яка гарантує захист як покупця, так і продавця. Детальна інформація доступна за посиланням: [Купівля житла: юридичний процес — mygov.scot](#)

Citizens Advice Scotland підготували корисну інформацію про те, що слід враховувати перед придбанням нерухомості, за посиланням: [Купівля житла: Citizens Advice Scotland](#).

Допомога в купівлі житла

Якщо ви хочете придбати житло, але не можете дозволити собі повну вартість, уряд Шотландії може вам допомогти.

Уряд Шотландії реалізує програму Low Cost Initiative for First-Time Buyers (LIFT), яка допомагає людям купити житло, виставлене на продаж на відкритому ринку, або придбати новобудову у житлового товариства або місцевої ради. Детальніше про програму можна дізнатися за наступним посиланням: [Допомога при купівлі житла](#).

Якщо вам потрібна допомога з домашніми справами, у складанні бюджету чи оплаті рахунків, ви можете звернутися до місцевої ради. Додаткову інформацію про доступну підтримку та контактні дані вашої місцевої ради можна знайти на веб-сайті [Shelter Scotland](#).

4. Освіта

Уряд Шотландії несе відповідальність за надання освіти. В Шотландії є власна навчальна програма, розроблена для того, щоб надати учням знання, навички та якості, необхідні для життя та роботи. Отримання шкільної освіти є правом кожної дитини, а також юридичною вимогою. Усі діти віком до 16 років за законом зобов'язані відвідувати школу.

Відділ народної освіти має забезпечити очну освіту для дітей віком від 5 до 16 років. Обов'язок місцевого відділу народної освіти щодо забезпечення очної освіти також поширюється на дитину, яка тимчасово проживає в цьому районі, якщо тільки батьками не було прийнято рішення про домашнє навчання.

Раннє навчання та догляд за дітьми (ELC)

Якщо вашій дитині три або чотири роки, ви можете отримати до 1140 годин раннього навчання та догляду за дітьми (ELC) на рік, що фінансується урядом Шотландії та місцевою владою. Це становить близько 30 годин на тиждень, якщо ви використовуєте його під час навчального семестру, або близько 22 годин на тиждень, якщо ви використовуєте його цілий рік. У програму раннього навчання та догляду за дітьми входить безкоштовне харчування.

Дитині у віці 2 років також може бути надано оплачене державою раннє навчання та догляд: на 1140 годин, кількість таких пропозицій обмежена (близько чверті всіх дітей дворічного віку); якщо за дитиною наглядає місцева рада; якщо дитина підпадає під дію розпорядження про опіку; якщо батьки чи опікуни отримують певні пільги. Щоб отримати додаткову інформацію, будь ласка, перейдіть за посиланням: [Більше інформації про раннє навчання та догляд за дворічними дітьми можна знайти на веб-сайті gov.scot](#)

Місцева влада повинна забезпечити обов'язковий обсяг часу для раннього навчання та догляду за дітьми для дітей дошкільного віку в своєму районі. Право на це мають всі діти, в тому числі переміщені особи, біженці та шукачі притулку.

Ви можете отримати доступ до програми раннього навчання та догляду за дітьми у яслах, дитячих садах, ігрових групах або в установах змішаного типу. Це залежить від того, що є поблизу. Ви не зобов'язані використовувати всі 1140 годин.

Місцева влада в межах свого району несе відповідальність за фінансування програми раннього розвитку та догляду за дітьми, які мають на це право. В кожному органі місцевої влади своя процедура подачі заявок.

Якщо ви хочете взяти участь у програмі раннього розвитку та догляду за дитиною, дізнатися, коли і як подати заявку, або отримати додаткову інформацію про постачальників цієї послуги у вашому регіоні, зверніться до місцевого органу влади. Ваш місцевий орган влади також може надати інформацію про програму раннього розвитку та догляду за дітьми віком від двох років.

Контактні дані місцевих органів влади, відповідних за програму раннього розвитку та догляду за дитиною, доступні за наступним посиланням на веб-сайті уряду Шотландії: [Програма раннього розвитку та догляду за дитиною](#)

Більше інформації про раннє навчання та догляд за дітьми в Шотландії можна знайти тут: [Сайт Parent Club](#)

Шкільна освіта

Усі батьки несуть юридичну відповідальність за навчання своїх дітей та повинні відправити своїх дітей до школи або виховувати їх вдома. Додаткову інформацію про доступні варіанти можна знайти на [веб-сайті уряду Шотландії](#).

Шотландія надає безкоштовну шкільну освіту для всіх дітей віком від 5 до 18 років. У Шотландії інші дати зарахування до школи, ніж в інших частинах Великобританії. Діти зазвичай починають ходити в школу у віці від чотирьох з половиною до п'яти з половиною років, в залежності від дня їх народження. Батьки можуть подати заявку на місце в школі в своєму районі або іншій школі. Ви можете знайти повну інформацію щодо подачі заявок на місце в школі на [веб-сайті уряду Шотландії](#).

В початковій школі діти навчаються 7 років. Для дітей 1-5 класу початкової школи шкільне харчування безкоштовне.

Діти переходять до середньої школи після початкової школи (у віці 11 або 12 років, залежно від того, коли вони пішли до школи).

Ваша місцева рада відповідає за забезпечення шкільної освіти у вашому районі. Повну інформацію про подання заяв на місце в школі можна знайти тут: [«Вибір школи — посібник для батьків»](#).

Навчальний семестр

Дати навчального семестру варіюються в залежності від регіону. З датами навчального семестру можна ознайомитися за наступним посиланням: [Шкільний семестр та канікули](#).

Чого навчиться моя дитина?

Усі діти віком від 3 до 18 навчаються за програмою Curriculum for Excellence. Інформацію про програму можна переглянути тут: [Scotland's Curriculum](#). Навчальна програма направлена на те, щоб учні могли реалізувати свій потенціал, ставши успішними та впевненими в собі особистостями, відповідальними та активними громадянами.

Освіта забезпечується установами раннього навчання та догляду за дітьми, початковими (від 5 до 11 років) та середніми школами (від 12 до 18 років). Навчальна програма Шотландії включає в себе два основних ступені.

- Перший (3-15 років) — загальна освіта. Цей ступінь охоплює ранні роки (ясла, раннє навчання та догляд за дітьми), початкову школу (1-7 класи початкової школи) та перші три класи середньої школи (S1-S3).
- Другий — старша школа — охоплює останні три класи середньої школи (S4-S6), де учні можуть отримати різні кваліфікації. Більшість молодих людей продовжують навчатися в школі, але, залежно від потреб та прагнень, вони можуть навчатися на курсах в коледжі або іншому вищому навчальному закладі.

Навчальна програма розроблена таким чином, щоб надати учням різні можливості для розвитку і демонстрації своїх навичок та знань, готує їх до подальшого навчання, отримання вищої освіти або працевлаштування.

Детальну інформацію про навчальну програму можна знайти на сайті освіти Шотландії: [Parent Zone](#).

Інструкції для батьків по програмі Curriculum for Excellence підготовлені [National Parent Forum](#) Шотландії. [CfE in a Nutshell](#) та [Senior Phase in a Nutshell](#).

Співпраця школи, коледжів та роботодавців пропонує широкий спектр послуг для задоволення потреб усіх учнів. Молоді люди також можуть вивчати низку національних та професійних кваліфікацій, в тому числі займатися на курсах Nationals, Highers, Advanced Highers, Foundation Apprenticeships та Skills for Work. Додаткову інформацію про кваліфікації в Шотландії можна знайти на веб-сайті [Scottish Qualifications Authority](#). Порівняльну інформацію про кваліфікації у

Великобританії та Ірландії можна подивитися тут: [Qualifications can Cross Boundaries](#) та на веб-сайті apprenticeships.scot.

Для початку зв'яжіться з місцевою владою, щоб дізнатися про освітні послуги, доступні у вашому регіоні.

Програми Bridges Programme також можуть запропонувати підтримку в галузі освіти та кваліфікації. Це програми соціальної, освітньої та економічної інтеграції біженців, шукачів притулку, мігрантів та всіх, для кого англійська є другою мовою. Для отримання додаткової інформації про програми Bridges Programme відвідайте веб-сайт <https://www.bridgesprogrammes.org.uk>

Моя дитина потребує додаткової підтримки

Усі діти та молоді люди потребують підтримки для навчання та досягнення успіхів у школі та навчальних закладах раннього розвитку та догляду за дитиною. Іноді дітям потрібна додаткова допомога, щоб отримати максимальну віддачу від навчання. Вважається, що дитина потребує додаткової підтримки, якщо з будь-якої причини їй необхідно більше підтримки, ніж дітям того ж віку.

Існує багато причин, чому дитині може знадобитися додаткова підтримка, щоб повністю розкрити свій потенціал у школі чи навчальних закладах раннього розвитку та догляду за дитиною. Підтримка надається дітям та молодим людям, щоб допомогти їм подолати перешкоди, які виникають через:

- навчальне середовище,
- сімейні обставини,
- інвалідність або стан здоров'я,
- соціальні або емоційні фактори.

Це стосується не лише дітей та молодих людей, які мають тривалі труднощі чи медичні обмеження. Деяким дітям може знадобитися додаткова підтримка протягом усього шкільного навчання, тоді як інші потребують підтримки лише на короткий час.

Якщо ви вважаєте, що вашій дитині потрібна додаткова допомога з навчанням, вам слід звернутися до уповноважених осіб в школі або до органу, відповідального за освіту. Будь ласка, перегляньте посилання на веб-сайті:

[Консультація від Enquire, національної служби консультацій та інформації щодо додаткової підтримки в навчанні. Enquire надає цілий ряд онлайн-ресурсів, доступ до яких можна отримати тут: Enquire — служба консультацій та додаткової підтримки в навчанні](#)

[Enquire також має гарячу лінію \(дзвінки безкоштовні\), де ви можете отримати інформацію та рекомендації щодо певних обставин. Більш детальну інформацію про гарячу лінію та про інші способи зв'язку з Enquire можна знайти тут: Гаряча лінія Enquire — Enquire.](#)

Діти віком від 12 до 15 років можуть отримати інформацію, поради та підтримку в навчанні та інформацію про підтримку від My Rights, My Say. З детальною

інформацією можна ознайомитися тут: [Reach — ми знаємо права дітей на світу та підтримку в Шотландії](#).

Чи можу я отримати фінансову допомогу з підготовкою моїх дітей до школи?

Безкоштовне харчування в школах

Всі учні початкової школи з 1 по 5 клас отримують безкоштовні шкільні обіди під час навчального семестру, якщо вони відвідують школу місцевої ради. Ваш фінансовий стан не має значення.

Після закінчення п'ятого класу початкової школи ваші діти все одно мають право на безкоштовне харчування в школі, якщо у вас є відповідні пільги. Детальна інформація про пільги на безкоштовне харчування в школі доступна за наступним посиланням: [Шкільне харчування - mygov.scot](#). Вам також слід перевірити інформацію на веб-сайті вашої місцевої ради, оскільки критерії відбору в деяких районах місцевої ради можуть відрізнятися.

Підтримка під час шкільних канікул

Крім того, якщо ви маєте відповідні пільги на безкоштовне харчування в школі (наприклад, Universal Credit), ви також маєте право на отримання підтримки від місцевої ради під час шкільних канікул. Підтримка сім'ям, які мають на це право, зазвичай надається шляхом прямих грошових виплат на банківський рахунок, ваучерів в супермаркет або магазин. Також місцева рада може відправити продуктові набори безпосередньо додому. Місцева рада надає додаткову інформацію про те, як надається підтримка у вашому регіоні.

Період шкільних канікул охоплює літні, різдвяні та великодні канікули, а також проміжні канікули в жовтні та лютому. Щоб дізнатися, чи є у вас право на цю підтримку, будь ласка, зверніться до місцевої ради.

Субсидії на шкільну форму

Місцеві ради виплачують субсидії на шкільну форму деяким сім'ям один раз на навчальний рік. Якщо ви маєте право на отримання субсидії на шкільну форму, вам виділяють 120 фунтів стерлінгів на кожну дитину, яка вчиться в початковій школі, та 150 фунтів стерлінгів на учнів середньої школи. Критерії відбору для отримання субсидії на шкільну форму встановлюються місцевими радами. Ви можете ознайомитися з критеріями відбору у вашій місцевій раді за наступним посиланням: [Субсидії на шкільну форму — mygov.scot](#)

Якщо ви не впевнені, чи ви маєте право на отримання субсидії на шкільну форму, будь ласка, зв'яжіться з вашою місцевою радою.

Незалежні школи

Окрім навчання в школах місцевих органів влади, батьки можуть розглянути можливість зарахування своєї дитини в незалежну (приватну) школу. Незалежні школи стягують плату за покриття витрат. Однак фінансова допомога та стипендії тут також доступні. Всі незалежні школи в Шотландії зареєстровані. Детальна інформація доступна онлайн за наступним посиланням: [Незалежні школи в Шотландії. Реєструйтеся](#).

Незалежний сектор включає школи-інтернати, де діти перебувають в школі постійно або тільки частину тижня. Якщо школа надає інтернат, вона реєструється та перевіряється інспекцією з догляду (Care Inspectorate). Детальну інформацію можна знайти тут: [Інспекція з догляду \(Care Inspectorate\)](#).

Подальше навчання та вища освіта

У Шотландії є ряд вищих навчальних закладів, куди входять коледжі та університети, які пропонують гнучкі методи навчання — очне, вечірнє, звільнення від роботи на один або кілька днів для підвищення кваліфікації, з частковим відривом від виробництва або дистанційне. У [додатку](#) є корисна інформація про різні рівні доступних курсів. Доступні різні рівні курсів, в тому числі:

- модулі National Certificate або кластерні модулі,
- програма General Scottish Vocational Qualifications,
- програма National Qualifications, у тому числі національні курси на основі проектів та кластерного підходу,
- програми Higher National Certificate (HNC) та Higher National Diploma (HND),
- програма Degrees.

Ви можете дізнатися більше про ці кваліфікації, відвідавши веб-сайт [Scottish Qualifications Authority](#) або натиснувши на посилання «Кваліфікація» у верхній частині сторінки. Є також інформація про стажування та оплачувану роботу, на якій учень навчається та отримує цінний досвід. При навчанні без відриву від виробництва учні витрачають щонайменше 20% свого робочого часу на навчання в коледжі, університеті чи іншому навчальному закладі та здобувають загальнонаціональну кваліфікацію.

Деякі студенти денної форми навчання, а також студенти-резиденти ЄС, які проживають в Шотландії та мають право на безкоштовне навчання, не платять за навчання. Деяким студентам, які навчаються неповний робочий день, може бути відмовлено в безкоштовному навчанні. Якщо студенти проходять курс рівня HNC або вище, вони можуть звернутися до організації [Student Awards Agency for Scotland \(SAAS\)](#) за фінансовою допомогою.

Детальну інформацію про те, як стати студентом в Шотландії можна знайти на інформаційному порталі для студентів тут: [Інформація для студентів Шотландії — Фінансування, фінанси та студентське життя](#)

Додаткову інформацію про те, як оцінки, отримані за кордоном, порівнюються з оцінками Великобританії можна знайти тут: [Шкала міжнародних ступенів та кваліфікацій | GRB](#)

Навчання та розвиток у спільноті (CLD) та навчання дорослих

Навчання та розвиток у спільноті надає людям можливість вносити позитивні зміни в своє життя та життя своєї спільноти. Програма CLD Шотландії орієнтована на:

- підвищення життєвих шансів людей різного віку завдяки навчанню, особистісному розвитку та активній громадянській позиції;
- покріплення, стійкість, підтримку, вплив та інклюзивність спільноти.

Програма CLD допомагає боротися з нерівністю та забезпечує соціальну справедливість. Програма включає в себе роботу з молоддю, навчання дорослих на базі спільноти, у тому числі навчання грамоті та англійської мови для носіїв інших мов (ESOL), а також передбачає розвиток спільноти.

Спеціалісти CLD працюють з маргіналізованими, вразливими та вилученими людьми. Ціль — створити з молодими людьми, дорослими та сім'ями довірчі відносини, щоб люди могли отримати доступ до неупередженої підтримки, відновити навчання, життя в своїй спільноті або працевлаштуватися.

Програма ESOL направлена на навчання англійській мові людей, чия рідна мова не є англійською, та комунікативним навичкам, необхідним для внесення вкладу та інтеграції в економічне, культурне та соціальне життя. ESOL може допомогти подолати зміну місця, зміцнити здоров'я та покращити благополуччя, зменшити відірваність від соціуму та підвищити можливості працевлаштування. Навчання за програмою ESOL у спільноті забезпечує простір, де студенти можуть вивчати англійську мову, відчувати себе частиною спільноти та менше відчувати відірваність від соціуму.

Навчання залежить від самих учнів та їх потреб, надає необхідні мовні навички, які допоможуть якомога швидше почати нове життя в новій країні.

Можливість навчатися за програмою ESOL на базі спільноти надається:

- місцевою владою,
- організаціями третього сектору,
- коледжами,
- організаціями, які очолюють спільноти.

Про навчання та розвиток громади у вашому районі можна дізнатись, звернувшись до місцевих органів влади. Детальну інформацію про програму CLD також можна знайти за посиланням: [Навчання та розвиток у спільноті](#)

Ви також можете отримати кваліфікацію в ESOL у вашій громаді. Програма Scottish Qualifications Authority (SQA) пропонує повний спектр кваліфікацій ESOL для задоволення потреб учнів ESOL від рівня новачка до абітурієнту. Є три рівні грамотності ESOL, які спеціально призначені для кандидатів, які не володіють англійською мовою, погано володіють своєю рідною мовою або взагалі не володіють нею. Студенти ESOL також можуть отримати акредитацію для навчання на всі рівні. Це сприяє переходу на інші освітні курси або працевлаштуванню.

Освіта в Шотландії

Освіта в Шотландії (перейдіть за посиланням: [Education Scotland | Освіта в Шотландії](#)) — установа уряду Шотландії. На веб-сайті представлена інформація про освіту в Шотландії, ресурси для батьків, рекомендації щодо підтримки дітей, посилання на інші установи, які можуть надати допомогу дітям з різними потребами, а також навчальні ресурси для підтримки психічного здоров'я та благополуччя.

5. Охорона здоров'я

Послуги з охорони здоров'я в Шотландії надаються Національною службою охорони здоров'я Шотландії (NHS) безкоштовно. Кожен, хто постійно проживає в Шотландії, переміщені особи, біженці, шукачі притулку, та люди, чие клопотання про надання притулку було відхилено, мають право на медичне обслуговування. У статусі нового шотландця, ви маєте доступ до служб невідкладної медичної допомоги, право зареєструватися у лікаря загальної практики, або терапевта, (GP), записатися до стоматолога та пройти обстеження очей. Ви маєте право на доступ до спеціалізованої медичної допомоги за напрямком терапевта. Наприклад, догляд за вагітними жінками, підтримка психічного здоров'я та будь-які інші послуги при певних станах.

Більш детальну інформацію про Національну службу охорони здоров'я Шотландії можна знайти за наступним посиланням: [Здоров'я в інтернеті](#).

На веб-сайті Національної служби охорони здоров'я є інформація про доступ до медичних послуг для біженців та шукачів притулку, а також перекладені інформаційні бюлетені: [Охорона здоров'я для біженців та шукачів притулку — Health rights | NHS inform](#)

У надзвичайній ситуації

NHS 24 — це телефонна служба Шотландії, яка надає медичні консультації 24 години на добу. Телефонна служба дає змогу людям, які почувають себе погано, або тим, хто доглядає за ними, отримати медичну консультацію, якщо немає можливості дочекатися, поки відкриється клініка та вони зможуть зв'язатися з їх лікарем. Ви можете зателефонувати за номером 111, якщо ви захворіли або потребуєте медичної допомоги. Крім того, ви також можете отримати консультацію на веб-сайті за цим посиланням: [NHS24](#).

Лінія консультацій не є лінією екстреної швидкої допомоги. У надзвичайних ситуаціях, що загрожують життю, телефонуйте за номером 999.

Більш детальну інформацію про здоров'я, у тому числі догляд за зубами, куріння, алкоголь, продукти харчування, а також психічне благополуччя, можна знайти на веб-сайті: [NHS inform](#).

Реєстрація у терапевта

Коли ви зареєструвались за місцем проживання в Шотландії, ви повинні зареєструватися у терапевта — лікаря загальної практики (GP). Щоб зареєструватися у терапевта, вам необхідно заповнити реєстраційну форму у вашій лікарні або скачати форму онлайн [за посиланням](#). Діти віком до 16 років повинні бути зареєстровані одним з батьків або опікунів, але не обов'язково у того ж лікаря, що і інші члени сім'ї.

Заповнену форму слід передати або надіслати електронною поштою у лікарню, після чого у вас можуть попросити документ, що засвідчує особу, наприклад паспорт, або підтвердження постійної адреси. Коли вас зареєструють, ви отримаєте повідомлення про реєстрацію, по телефону або електронною поштою.

Ви можете змінити лікаря в будь-який час без пояснення причин, заповнивши нову реєстраційну форму з вказанням нового лікаря. Коли ви зареєструєтесь у нового терапевта, ви більше не будете прив'язані до старого. Потім ви можете одразу записатися на прийом до нового лікаря.

Ваш лікар може подбати про стан вашого здоров'я та забезпечити лікування, якщо вам стане погано. Будь-які рецепти, виписані вашим лікарем, надаються безкоштовно. Більш детальну інформацію можна знайти за наступним посиланням: [Реєстрація у лікарні](#).

Реєстрація у стоматолога

Ви можете отримати допомогу, консультацію та лікування ваших зубів та ясен в Національній службі охорони здоров'я. В Шотландії стоматологічні огляди також безкоштовні. Знайти стоматолога поруч з вами можна тут: [Стоматологічна допомога в Шотландії](#)

Догляд за очима

Шотландія є єдиною країною у Великобританії, яка надає безкоштовні огляди очей, які фінансуються Національною службою охорони здоров'я. Вони доступні для всіх, хто зазвичай проживає у Великобританії, а також для закордонних відвідувачів. У деяких випадках Національна служба охорони здоров'я також надає ваучер на вартість окулярів або контактних лінз: [Інструкція, як пройти огляд очей в Шотландії безкоштовно](#).

Об'єднання спільнот

Альянс охорони Здоров'я та соціальної допомоги Шотландії (Health and Social Care Alliance Scotland) ([The ALLIANCE](#)) — це організація третього сектора, яка допомагає людям приєднуватися до місцевих джерел підтримки, щоб більш ефективно слідкувати за своїм станом здоров'я. Більше інформації за наступним посиланням: [Приєднатися до місцевої спільноти](#).

Психічне здоров'я

Національна служба охорони здоров'я надає допомогу з психічним здоров'ям та пропонують широкий спектр методів лікування та порад щодо самопомоги від легких та помірних до більш складних проблем з психічним здоров'ям.

Детальна інформація доступна за наступним посиланням: [NES Trauma Informed](#). Підтримаємо тих, хто постраждав від психічних травм.

Цілком природно відчувати тривогу або занепокоєння, коли ви освоюєтеся в новому місті тут, в Шотландії. На додаток до вищевказаних послуг перегляньте: [Clear Your Head](#) надає рекомендації про те, як поліпшити своє психічне благополуччя, а [Breathing Space](#) — це служба підтримки, яка безкоштовно та конфіденційно надає допомогу тим, хто хоче поговорити з кимось про те, як вони себе почувають.

Органи влади повинні надавати консультації та направлення у відповідні спеціалізовані служби громадської охорони здоров'я, наприклад, служби охорони психічного здоров'я, служби соціальної допомоги дорослим та дітям. Подальші рекомендації будуть надані згодом.

Соціальна допомога дорослим

Соціальна допомога дорослим — це підтримка, що надається людям, які мають право отримати додаткову допомогу від кваліфікованих фахівців, щоб вони могли жити максимально комфортно та незалежно. Це може бути пов'язано з фізичними вадами, нездатністю до навчання або іншими порушеннями, які заважають людям бути активними громадянами. Підтримка, яку ви можете отримати, різноманітна і залежить від ступеня та типу підтримки, яка вам потрібна. Ваша місцева влада спочатку обговорить з вами ваші потреби, та якщо ви маєте право на отримання соціальної підтримки, визначить правильний рівень підтримки.

Соціальна допомога регулюється, щоб гарантувати високу якість стандартів догляду та орієнтованість на людину.

Повну інформацію можна знайти за наступним посиланням: [Соціальна допомога в Шотландії](#)

Клініки сексуального здоров'я та планування сім'ї

Національна служба охорони здоров'я Шотландії надає послуги з сексуального здоров'я безкоштовно. Представники всіх статей можуть отримати професійну неупереджену допомогу щодо планування сім'ї, взаємин та [консультацію з сексуального здоров'я](#) онлайн або відвідати свого терапевта.

Parent Club Scotland

Parent Club пропонує актуальні рекомендації уряду Шотландії, підказки та поради від інших батьків та опікунів з питань здоров'я та освіти дитини. Тут також є поради, які допоможуть вам подбати про власне благополуччя, та вкажуть вам напрямок підтримки за посиланням:

<https://www.parentclub.scot/>

Бейбі-бокс в Шотландії

Кожна дитина, що народилася і проживає в Шотландії, має право на безкоштовний бейбі-бокс, повний предметів першої необхідності для дитини від народження до 6 місяців.

Більш детальну інформацію про бейбі-бокс можна знайти [на веб-сайті Parent Club уряду Шотландії](#) або дізнатися у вашого медичного працівника.

Відвідування лікаря

Кожна сім'я в Шотландії, в якій є дитина молодше шкільного віку, зможе скористатися послугами медичного відвідувача. Це серія візитів спеціально навченої медсестри, медичного відвідувача, додому. Візити починаються ще до народження і закінчуються безпосередньо перед тим, як дитина піде в школу. Кожен, хто поселяється в Шотландії з дитиною молодше шкільного віку, буде отримувати візити у відповідний час.

Медичні працівники будуть стежити та зміцнювати здоров'я та благополуччя вашої дитини, а також надавати консультації та підтримку батькам і всій родині в цілому.

Жіноче здоров'я

У Шотландії ми працюємо над поліпшенням здоров'я жінок шляхом підвищення обізнаності, полегшуючи отримання доступу до медичної допомоги протягом усього життя та покращуючи стан здоров'я дівчат та жінок.

Корисну інформація щодо жіночого здоров'я можна знайти тут: [Sexual Health Scotland](#) — детальна інформація про конкретні проблеми зі здоров'ям на вкладці [Get help](#), а також [Guide to Sexual Health](#) — детальний опис послуг та консультацій, які доступні у вашому регіоні.

Менструальний цикл: Товарів жіночої гігієни

У Шотландії нормально говорити про менструацію, і дуже важливо не соромитися цього.

Шотландія стала першою країною в світі, яка забезпечила безкоштовний та загальний доступ до товарів жіночої гігієни — гігієнічні прокладки, тампони та товари багаторазового використання.

Місцева влада та освітні установи повинні зробити товари жіночої гігієни доступними та безкоштовними для всіх, хто їх потребує. Це означає, що всі школи, коледжі та університети повинні безкоштовно розміщувати ці предмети в своїх туалетах.

Обстеження шийки матки: Мазки

Всі жінки від 25 до 64 років мають право проходити обстеження шийки матки, або мазок, кожні 3-5 років. Якщо ви зареєстровані у терапевта, вам буде надіслано листа, коли вам необхідно будете записатися на обстеження шийки матки.

Обстеження шийки матки, або мазок, — це обстеження, коли з шийки матки беруть невеликі зразки тканини за допомогою м'якої щітки. Обстеження проводиться жінкою-терапевтом або медсестрою. Обстеження може виявити дуже ранні зміни в шийці матки, які можуть стати злоякісними, якщо їх не лікувати.

Обстеження молочних залоз

Всі жінки у віці від 50 до 71 року можуть проходити обстеження на рак молочних залоз кожні 3 роки. Обстеження допомагає виявити проблеми та дозволяє вжити своєчасних заходів. Це скорочує кількість смертей від раку молочної залози. Обстеження складається з рентгенівського знімка для виявлення ракових утворень, які занадто малі, щоб їх можна було побачити або відчувати.

Шотландія: <https://www.nhsinform.scot/healthy-living/screening/breast/breast-screening>

Менопауза

Менопауза — це період, коли у жінки припиняються менструації, та вона більше не може завагітніти природним шляхом. Зазвичай це відбувається у віці від 45 до 55 років, але у деяких може статися і раніше.

Протягом цього часу менструації становляться менш частими, або можуть не наставати декілька місяців поспіль. Жінка все ще можете завагітніти під час менструації в цей час.

Симптоми менопаузи: нерегулярні менструації, припливи, нічна пітливість, перепади настрою, порушення сну, туман в мозку, низький статевий потяг, сухість піхви та болі в суглобах.

Якщо у вас виникли проблеми з менопаузою, ви можете звернутися до свого лікаря або медсестри.

Додаткову інформацію можна знайти на веб-сайті:

www.nhsinform.scot/menopause.

Інфекції, що передаються статевим шляхом — ІПСШ (STIs) та репродуктивне здоров'я

Інфекції, що передаються статевим шляхом (ІПСШ), передаються від однієї людини до іншої при незахищеному статевому акті або генітальному контакті. Вони можуть мати цілий ряд симптомів, але також можуть протікати без симптомів протягом багатьох років.

Симптоми ІПСШ: незвичайні виділення з піхви або заднього проходу, біль при сечовипусканні, незвичайна вагінальна кровотеча, новоутворення навколо геніталій або заднього проходу, свербіж навколо геніталій або заднього проходу.

Якщо ви турбуєтеся, що у вас може бути ІПСШ, не займайтеся сексом, в тому числі оральним сексом, без презерватива та якомога швидше зверніться до лікаря.

Послуги з охорони сексуального здоров'я безкоштовні та доступні кожному жителю Шотландії. Найближчу клініку можна знайти на веб-сайті:

<https://www.nhsinform.scot/scotlands-service-directory/sexual-health-clinics>

Контрацепція

Контрацепція — це спосіб запобігання вагітності. В Шотландії контрацепція безкоштовна. Приклади контрацепції:

- презерватив,
- комбіновані оральні контрацептиви,
- оборотні засоби контрацепції тривалої дії, наприклад, імплантат або ВМС (внутрішньоматкова спіраль).

Ви можете звернутися до свого лікаря або в клініку планування сім'ї за доступом до засобів контрацепції. Ви також можете звернутися до аптеки за консультацією з питань контрацепції та засобів екстреної контрацепції.

Аборт

Аборт – це переривання вагітності, яке в Шотландії дозволено законом. Його можна безкоштовно отримати у Національній службі охорони здоров'я (NHS) Шотландії. Записатися на процедуру аборту та отримати відповідну підтримку, у тому числі послуги усного перекладача за потреби, можна у місцевій службі абортів.

У Шотландії надається велика підтримка, якщо ви не готові мати дитину або хочете перервати небажану вагітність. Ця ситуація може бути дуже складною та емоційно важкою для будь-якої жінки.

Шотландія: <https://www.nhsinform.scot/tests-and-treatments/surgical-procedures/abortion>

Працевлаштування та професійна підготовка

Люди, які визнані біженцями або отримали інші форми гуманітарного захисту, а також переміщені особи, мають право працювати у Великобританії.

Шукачі притулку, не мають права на роботу під час розгляду клопотання про надання притулку. Якщо заявник не отримав рішення після дванадцяти місяців з моменту подачі клопотання, він може запросити дозвіл на роботу у Міністерства Внутрішніх Справ. Якщо заявник отримав дозвіл на роботу, йому пропонують роботу із списку Shortage occupations, який публікується Службою віз та імміграцій Великобританії. Деяким особам, які шукають притулку, може бути надана посвідка на постійне проживання, яка дає їм право на роботу.

Уряд Шотландії та місцеві органи влади приділяють увагу підтримці людей, які потребують допомоги для доступу до ринку праці. Можливість працевлаштування — пріоритет, який визнає роль інших послуг, таких як освіта, навчання та розвиток громади, соціальна допомога, планування та економічний розвиток.

Соціальна допомога

Біженці, переміщені особи та люди, яким було надано гуманітарний захист, мають право на соціальну допомогу. Підтримка людей, які шукають роботу, є компетенцією уряду Великобританії. Підтримка людей включає в себе соціальні допомоги, в тому числі Universal Credit. Незважаючи на те, що деякі повноваження щодо соціального забезпечення передані уряду Шотландії, всі справи, пов'язані з працевлаштуванням та доходом, вирішуються урядом Великобританії.

Шукачі притулку не мають права звертатися до фондів No Recourse to Public Funds (NRPF) та мають обмежений доступ до певних державних коштів, які визначаються імміграційними правилами, наприклад, більшість соціальних допомог, житло від місцевої влади та фонд соціального забезпечення Шотландії. Шукачі притулку можуть звернутися до Міністерства Внутрішніх Справ за фінансовою підтримкою та житлом, якщо вони мають статус знедолених на час очікування рішення за їх заявою. Надання притулку та імміграція, у тому числі політика NRPF, є компетенцією парламенту Великобританії.

Пошук роботи

Існує кілька способів знайти роботу в Шотландії. Нижче наведено список деяких послуг, які ми надаємо, щоб допомогти вам у працевлаштуванні. Запитайте про ці послуги у свого наставника з працевлаштування в центрі зайнятості Job Centre Plus.

- Підтримка місцевих органів влади — послуги, що надаються місцевими органами влади та їх партнерами, які допомагають людям легко орієнтуватися в державних службах, надають необхідну підтримку в потрібний час та враховують потреби під час пошуків роботи. **Ця**

підтримка також надається людям, які очікують результатів розгляду клопотань про надання притулку.

- Програма Fair Start Scotland забезпечує 12-18 місяців індивідуальної гнучкої та орієнтованої на конкретну людину підтримки перед працевлаштуванням, яка направлена на пошук стабільної роботи із справедливою заробітною платою.

Організації, що надають ці послуги, мають надавати людям доступ до додаткових послуг, які їм можуть знадобитися під час пошуків роботи, у тому числі мовну підтримку, підтримку психічного здоров'я, послуги з підвищення кваліфікації та подальшого навчання та вищої освіти. Ці послуги також надають доступ до програми з догляду за дітьми, якщо це необхідно.

Інформація про кар'єри та профорієнтація

Skills Development Scotland — це національний орган Шотландії, який допомагає у розвитку навичок та надає інформацію, поради та рекомендації про роботу, а також програми навчання на робочому місці, спрямовані на розвиток навичок. Skills Development Scotland надає широкий спектр шляхів працевлаштування, в тому числі Modern Apprenticeships (додаткова інформація нижче). В кожному районі місцевих органів влади розташовані центри кар'єри, де ви можете отримати підтримку в працевлаштуванні. Натисніть тут, [щоб отримати додаткову інформацію](#).

Онлайн-сервіс доступний за наступним посиланням: [My World of Work](#) допомагає на кожному етапі працевлаштування та роботи. Кожен може отримати доступ до інформації з широкого кола питань, в тому числі вибір професії, навчання та професійна підготовка, працевлаштування та зміна кар'єри. Інформацію про пошук роботи та складання резюме також можна знайти тут.

Тут також надається інформація про послуги [Career Information, Advice and Guidance](#) (CIAG). Ця послуга дозволяє людям належним чином підготуватися до виходу на ринок праці та досягти успіху, а також реалізувати свій потенціал на робочому місці.

Робота у вашому регіоні

В місцевій ради ви можете подати заявку на пошук роботи та вибрати з широкого кола посад та послуг. Перейдіть за наступними посиланнями, щоб подати заявку та знайти роботу у вашому регіоні:

- [myjobscotland](#)
- [S1jobs](#)
- [ScotCareers](#)
- [Scot Jobs Net](#)
- [Jobs North](#)
- [Indeed](#)

Jobcentre Plus допомагає людям знаходити роботу та просуватися по кар'єрним сходам, в тому числі безробітним та претендентам на отримання допомоги.

Відвідайте найближчий до вас центр Jobcentre Plus, щоб отримати допомогу в пошуку роботи та інформацію про будь-які пільги, на які ви і ваша сім'я маєте право, або відвідайте веб-сайт центру за посиланням: [Як розпорядитися пільгами, виплатами та претензіями](#).

Додаткову інформацію про служби підтримки можна знайти за наступним посиланням: [Робота, робочі місця та кар'єра](#).

Програми Modern Apprenticeships (MA)

Люди зі статусом біженця або гуманітарного захисту можуть брати участь у програмах Modern Apprenticeships.

Програми [Modern apprenticeships in Scotland](#) надають можливості навчання на робочому місці, отримання необхідного досвіду та підвищення кваліфікації.

Програми Graduate Apprenticeships (GA)

Програми [Graduate Apprenticeships](#) надають можливості навчання на робочому місці до отримання ступеня магістра для нових співробітників та постійної команди. Програми були створені в партнерстві з промисловістю та сектором подальшого навчання та вищої освіти. Програми стажування поєднують академічні знання та розвиток навичок, щоб учасники програм могли стати більш кваліфікованими та продуктивними на робочому місці.

Волонтерська діяльність

Переміщені особи, біженці та шукачі притулку мають право бути волонтерами. Волонтерська діяльність може надати деякі з переваг, які надає і робота, в тому числі можливості розвивати та використовувати навички, ставити цілі, підтримувати зв'язок з іншими людьми у спільноті. Волонтерська діяльність — це гарний спосіб підвищити шанси на працевлаштування через набуття досвіду, який може допомогти при подачі заяви про прийом на роботу. З будь-яких питань, що стосуються волонтерської діяльності, звертайтеся до місцевої організації Third Sector Interface (TSI). У кожному районі місцевого самоврядування є TSI. Найближчий TSI можна знайти тут: [Third sector interfaces: контактні дані уряду — gov.scot \(www.gov.scot\)](#)

Номер національного страхування

Якщо у вас є номер національного страхування, вам необхідно переконатися, що ваші внески за національним страхуванням та податки записуються на ваше ім'я. Номер національного страхування складається з букв та цифр і ніколи не змінюється.

Ви можете шукати роботу та почати працювати без номера національного страхування, якщо зможете довести, що маєте дозвіл на роботу у Великобританії. Ви також можете скористатися веб-сайтом <https://www.gov.uk/prove-rightto-work>. Через веб-сайт можна надати

роботодавцю доступ до ваших даних, щоб довести, що ви маєте дозвіл на роботу у Великобританії.

Роботодавці зобов'язані проводити обов'язкову перевірку дозволу на роботу всіх потенційних співробітників. При перевірці наявності номеру національного страхування не враховується. Наявність номера національного страхування також не доводить, що фізична особа має дозвіл на роботу.

Якщо у вас немає номеру національного страхування, ви можете знайти додаткову інформацію про те, як його отримати за посиланням: <https://www.gov.uk/apply-national-insurance-number>

У рамках процесу подання заявки на отримання номера національного страхування від вас може знадобитися особисте відвідування. Департамент праці та пенсійного забезпечення може запросити підтвердження вашої особи та дозвіл на роботу.

Визнання кваліфікацій

Спеціалістам з професійною кваліфікацією, яка була видана не у Великобританії, може знадобитися офіційне визнання кваліфікації для роботи за професією. Кваліфікація повинна бути визнана відповідним регулюючим органом для конкретної професії.

Для отримання додаткової інформації спеціалістам з кваліфікацією, яка була видана не у Великобританії, треба зв'язатися з відповідним регулюючим органом Великобританії або Шотландії. Якщо ви не впевнені у відповідному регулюючому органі, можна звернутися до [UK Centre of Professional Qualifications \[UKCPQ\]](#), щоб дізнатися, в який регулюючий або професійний орган вам слід звернутися за додатковою інформацією про те, як отримати визнання професійної кваліфікації.

Якщо ваша кваліфікація вже була офіційно визнана відповідним регулюючим органом Великобританії, переконайтеся, що ви розумієте умови визнання вашої кваліфікації, зв'язавшись з регулюючим органом.

UK ENIC – це національний інформаційний центр Великобританії з визнання та оцінки міжнародних кваліфікацій та навичок, який надає послугу офіційного визнання для осіб, які потребують підтвердження рівня зарубіжної кваліфікації для працевлаштування, навчання або професійної реєстрації у Великобританії. Додаткова інформація про послуги, що надаються UK ENIC, наведена на [веб-сайті ENIC](#).

Подача заявки на перевірку судимості

Basic disclosure — це процедура перевірки судимості, яка проводиться виконавчим агентством уряду Шотландії Disclosure Scotland. Цього часто вимагають роботодавці, коли спеціалісти влаштовуються на роботу. Ви отримуєте довідку, що підтверджує відсутність непогашених судимостей, які заносяться в архіви Великобританії та зберігаються.

У Великобританії обвинувальний вирок може бути погашеним та непогашеним. Інформацію про винесення обвинувальних вироків в Шотландії можна знайти тут: <https://www.gov.scot/publications/guidance-self-disclosure-previous-convictions-alternatives-prosecution-scotland-under-rehabilitation-offenders-act-1974/>. Вам необхідно заявити роботодавцю про непогашені судимості, якщо про це попросять.

Ви можете використовувати довідку про відсутність судимостей, щоб показати її потенційним роботодавцям або іншим людям, яким необхідно знати цю інформацію. Більш детальну інформацію можна знайти за наступним посиланням: [Подати заяву на перевірку судимості](#). Заява на перевірку судимості не є безкоштовною.

Підтримка підприємств

Офіси [Business Gateway](#) по всій Шотландії надають послуги підтримки бізнесу та консультації людям, які починають або вже керують бізнесом, а також можуть допомогти знайти фінансування, роз'яснити правила та підказати інші послуги місцевих органів влади та корпоративних агентств. Адресу офісу Business Gateway у вашому районі можна знайти тут: <https://www.bgateway.com/local-offices>. Ви також можете зателефонувати за номером 0300 013 4753 з понеділка по п'ятницю з 9:00 ранку до 17:00 вечора.

Онлайн-підтримку можна отримати на веб-сайті Find Business Support: <https://findbusinesssupport.gov.scot/>. Тут є огляд джерел фінансування та послуг, які пропонують організації державного сектора по всій Шотландії. Підтримка включає в себе консультації, фінансування, мережеві можливості, навчання, вебінари та багато іншого.

6. Громадська безпека

Закони Шотландії

Право Шотландії — це правова система Шотландії. Хоча елементи правової системи Шотландії подібні до тих, що існують в Англії, Уельсі та Північній Ірландії, існують суттєві відмінності між правом Шотландії та Англії та законодавством Північної Ірландії. Про законодавство Шотландії можна дізнатися на веб-сайті Королівського управління та фіскальної служби прокуратури: [Королівське управління та фіскальна служба прокуратури](#).

У Шотландії кримінальне законодавство може відрізнятися від законодавства Великобританії. Наприклад, парламент Шотландії в 2019 році прийняв закон, який забороняє фізичне покарання дітей: [Діти \(Захист від нападів — Equal Protection from Assault\) \(Шотландія\) 2019 рік](#).

Права та обов'язки

Шотландія — інклюзивна нація, яка поважає, захищає та дотримується міжнародно визнаних прав людини. Уряд Шотландії та інші державні органи Шотландії зобов'язані поважати, захищати та забезпечувати права, передбачені законом. Уряд Шотландії має намір співпрацювати з суспільством, щоб гарантувати, що кожен може жити гідним життям.

Кожна людина в Шотландії має захищені законом [права та свободи](#). Наприклад:

- Кожна людина має право на свободу.
- Кожна людина має право на свободу думки та право сповідувати свою релігію. Однак якщо ви берете участь в діяльності, яка порушує закони, прийняті парламентом Великобританії та Шотландії, ви можете бути притягнуті до відповідальності. Дискримінувати чи переслідувати когось через їхні переконання протизаконно.

На основі прав і свобод, захищених законом, очікується, що кожен, хто живе або відвідує Великобританію, дотримується набору спільних цінностей та обов'язків:

- поважайте та дотримуйтесь закону,
- поважайте права інших, включаючи їх право на власну думку,
- ставтеся до інших справедливо.

У Великобританії незаконно дискримінувати людей через вік, інвалідність, зміну статі, шлюб та цивільне партнерство, вагітність та материнство, расу, релігію або переконання, стать, сексуальну орієнтацію. Вони називаються захищеними характеристиками.

При прийомі на роботу, пошуку житла, використанні послуг Національної служби охорони здоров'я (NHS) або купівлі чого-небудь в магазині до вас не повинні ставитися інакше.

Злочини на ґрунті ненависті

Злочин на ґрунті ненависті — це термін, який використовують для означення насильства та протиправних діянь. Злочини на ґрунті ненависті можуть приймати найрізноманітніші форми, у тому числі словесне та фізичне насильство, та мати згубний вплив на жертв, їх сім'ї та громади.

Діючі в Шотландії закони про злочини на ґрунті ненависті допускають, що будь-який існуючий кримінальний злочин (напад, погрози або образлива поведінка) посилюється упередженнями — упередження на основі раси, релігії, інвалідності, трансгендерної ідентичності та сексуальної орієнтації.

Злочини на ґрунті ненависті в Шотландії караються законом. Нанесення тілесних ушкоджень, словесні та фізичні образи через расу, релігію, інвалідність, сексуальну орієнтацію або трансгендерну ідентичність є серйозним злочином.

Якщо ви або хтось із ваших знайомих став жертвою злочину на ґрунті ненависті, вам слід повідомити про це в поліцію.

Якщо вам незручно звертатися до поліції, ви можете зробити це через сторонній центр звітності. Сторонні центри звітності дозволяють людям повідомляти в поліцію про злочин на ґрунті ненависті, не зв'язуючись з ними безпосередньо. Сторонні центри звітності варіюються від житлових асоціацій до офісів підтримки жертв та добровільних груп, де спеціально навчений персонал надає підтримку і допомогу в подачі заяви в поліцію Шотландії від вашого імені.

Забезпечення безпеки жінок

Насильство щодо жінок є фундаментальним порушенням прав людини та закону. У Шотландії як чоловіки, так і жінки, які постраждали від домашнього насильства, зґвалтувань та сексуальних посягань, можуть отримати підтримку.

Домашнє насильство

Послання шотландського уряду до тих, хто страждає від домашнього насильства, — ви не самотні, вам не потрібно чекати, ви повинні без коливань звернутися за допомогою.

Поліція Шотландії та Королівське управління та фіскальна служба прокуратури (COPFS) визначають домашнє насильство як:

«Будь-яка форма фізичного, словесного, сексуального, психологічного або фінансового насильства, яке може бути прирівняне до злочинної поведінки та яке має місце в контексті відносин.

Відносини будуть між партнерами (які одружені, спільно проживають, знаходяться у цивільному шлюбі та інші) або колишніми партнерами. Насильство може бути скоєно вдома або де-небудь ще, в тому числі в інтернеті».

Домашнє насильство — це не тільки фізичне насильство. Насильство може мати різні прояви. Домашнє насильство — це:

- залякування,
- обзивання,
- контроль за тим, що ви робите, куди йдете та з ким розмовляєте,
- загрози вашим дітям,
- заборона бачитися зі своїми друзями та родиною,
- звинувачення в зраді,
- загроза розкрити вашу сексуальну орієнтацію,
- поширення (або загроза поширення) ваших інтимних фотографій у колі родини, друзів або колег по роботі,
- якщо вас штовхають, б'ють або кидають у вас якісь предмети,
- зґвалтування, примус до сексуальних дій.

Як повідомити про домашнє насильство

Якщо ви або хтось із ваших знайомих піддається домашньому насильству, будь ласка, зв'яжіться з поліцією Шотландії.

Ви можете зв'язатися з поліцією Шотландії за цим посиланням: [онлайн-форма](#). Якщо прямо зараз відбувається насильство, будь ласка, зателефонуйте за номером 101 або 999 в екстрених випадках.

Поліція Шотландії також може надати інформацію про те, як забезпечити безпеку для вас та ваших близьких. З інформацією можна ознайомитися тут: [Що робити, якщо це відбувається зі мною? — Поліція Шотландії](#)

Місцеві фонди допомоги жінкам всій Шотландії можуть надати підтримку та консультації. Зв'язатися зі службою допомоги з питань домашнього насильства та примусових шлюбів Шотландії можна за телефоном 0800 027 1234, підтримка доступна 24/7

По всій Шотландії діють 17 центрів по боротьбі зі зґвалтуваннями та Національна гаряча лінія по боротьбі зі зґвалтуваннями, які надають підтримку з 18:00 до півночі кожен день без вихідних за телефоном 08088 01 03 02. Служба по боротьбі зі зґвалтуваннями Шотландії надає підтримку потерпілим всіх статей, у тому числі чоловікам, всім трансгендерним особам та людям небінарного гендеру.

Зґвалтування та сексуальні злочини

Єдина людина, яка винна в сексуальних злочинах, — це злочинець. Поліція Шотландії розуміє, як важко повідомляти про сексуальні злочини, та готова допомогти вам та підтримати.

Якщо ви піддалися зґвалтуванню або сексуальному насильству:

- вам не потрібно справлятися з цим самотійно;
- є безліч служб підтримки, які можуть вам допомогти;
- співробітники поліції Шотландії знають, як важко людям повідомляти про зґвалтування, вони будуть з повагою ставитися до вас та вірити вам;
- ви не винні, винна людина, яка зґвалтувала або напала на вас.

З поліцією Шотландії можна зв'язатися за номером 101. В екстрених випадках телефонуйте за номером 999.

Консультації та підтримка

Координаційна служба реагування на сексуальне насильство Національної служби охорони здоров'я (SARCS) — це спеціалізована служба Національної служби охорони здоров'я, яка може запропонувати медичну допомогу та підтримку протягом декількох днів після нападу, якщо ви не готові повідомити поліцію.

Якщо ви постраждали від зґвалтування або сексуального насильства протягом останніх 7 днів та не хочете повідомляти в поліцію або не впевнені, чи варто повідомляти їм про це зараз, ви можете самостійно звернутися до SARCS. Це означає, що вам не треба звертатися до вашого лікаря або іншого медичного працівника, які направлять вас до SARCS — ви можете зробити це самостійно.

Детальну інформацію про те, як самостійно звернутися до SARCS, та номер телефону для виклику можна знайти на веб-сайті NHS Inform: www.nhsinform.scot/sarcs

Служба по боротьбі зі зґвалтуваннями Шотландії надає підтримку потерпілим всіх статей, у тому числі чоловікам, всім трансгендерним особам та людям небінарного гендеру. Національна гаряча лінія по боротьбі зі зґвалтуваннями надає підтримку з 18:00 до півночі кожен день без вихідних за телефоном 08088 01 03 02. По всій Шотландії діють 17 центрів по боротьбі зі зґвалтуваннями, які надають консультації та підтримку. Детальну інформацію про найближчий до вас центр ви можете знайти тут: [Знайти центр місцевої підтримки | Rape Crisis Scotland](#)

Злочини (насильства) в ім'я так званої «честі», калічащі операції на жіночих статевих органах та примусові шлюби

Уряд Шотландії бореться з насильством в ім'я так званої «честі», операціями, що калічать жіночі статеві органи, та з примусовими шлюбами. Уряд Шотландії також вважає перевірку на невинність та гіменопластику формою гендерного насильства. Існування цих процедур безпосередньо пов'язане з суворими очікуваннями щодо сексуальної «чистоти» жінок у деяких культурах або громадах. Особи, які вчиняють насильство в ім'я так званої «честі», зазвичай виправдовують свою поведінку, посилаючись на віру в різні соціокультурні фактори, наприклад, в фіксовані гендерні ролі, які сприймають жінок та дівчат як хранительниць честі своєї сім'ї. Поняття «честь» — це модель, що відображає гендерну дискримінацію жінок та дівчат.

Якщо ви знаєте дівчину або жінку, яка піддається ризику образи честі, ви можете:

- звернутися в поліцію,
- повідомити про це в NSPCC за номером 0800 028 3550 (гаряча лінія працює цілодобово),

- зателефонувати на гарячу лінію з питань домашнього насильства та примусових шлюбів Шотландії за номером 0800 027 1234 (гаряча лінія працює цілодобово) для отримання рекомендацій та підтримки,
- поговорити з вчителем або будь-яким медичним працівником.

Сексуальне насильство та сексуальна експлуатація дітей

Сексуальне насильство над дітьми включає участь дитини або молодої людини в діяльності для сексуального задоволення дорослого або іншої дитини. В цьому ніколи не винна дитина. Сексуальна експлуатація дітей — це форма сексуального насильства над дітьми, при якій особа будь-якого віку користується силою, щоб схилити або змусити дитину до сексуальної діяльності в обмін на щось, отримане дитиною та/або тими, хто сприяє насильству. Сексуальне насильство над дітьми може відбуватися особисто або онлайн, це може бути одиничною подією або відбуватися протягом тривалого періоду часу.

Жорстоке поводження — це серйозний злочин. Ви не повинні боротися з цим самі.

Якщо ви вважаєте, що дитина знаходиться в небезпеці, зателефонуйте в поліцію Шотландії за номером 101. Якщо ви вважаєте, що комусь може загрожувати небезпека прямо зараз, зателефонуйте за номером 999 та негайно зверніться в поліцію. Співробітники поліції Шотландії зв'яжуться з вами, щоб з'ясувати, що сталося, та працюватимуть з вами, щоб забезпечити безпеку вашої дитини. Спеціалісти із захисту дітей, які працюють спільно зі службою соціального захисту дітей, вислухають вашу дитину та поговорять з нею, щоб з'ясувати, що сталося. Всі випадки жорстокого поводження з дітьми та експлуатація будуть розслідуватися поліцією Шотландії.

Поліція та обов'язки поліції

Поліція захищає закон, населення та права. Поліція завжди готова допомогти вам. Ви не повинні боятися звертатися до поліції, якщо ви стали жертвою злочину, бачили, як відбувається злочин, або за загальною допомогою, наприклад, якщо ви заблукали.

Звернення в поліцію

Якщо вам необхідно звернутися до поліції в надзвичайній ситуації або в разі серйозних інцидентів, коли вам або іншій особі загрожує небезпека, зателефонуйте за номером **999**. Коли ви телефонуєте за номером 999, скажіть, що вам потрібно зв'язатися з поліцією, так як це також номер для виклику швидкої допомоги або пожежної служби.

Якщо вам потрібна поліція, але це не надзвичайна ситуація, зателефонуйте за номером **101**. Цей номер дозволить вам швидше і простіше зв'язатися з поліцією, коли вам не потрібна екстрена допомога, наприклад, якщо вам потрібно поговорити з місцевим поліцейським або повідомити про вже вчинений злочин, такий як крадіжка або пошкодження майна. Крім того, звертатися в поліцію Шотландії можна онлайн, заповнивши [онлайн-форму](#).

Якщо ви хочете подати скаргу на отримане обслуговування, ви можете зробити це через онлайн-форму тут: [Форма скарги в поліцію | Поліція Шотландії](#) або безпосередньо в поліцейській дільниці. Ви також можете подати скаргу [Комісару поліції з розслідування та нагляду](#) (PIRC) у Шотландії, чия роль полягає в неупередженому та незалежному від поліції розслідуванні.

У разі пожежі

Будь ласка, відвідайте веб-сайт Пожежно-рятувальної служби Шотландії (посилання нижче) для отримання повної інформації про те, як врятуватися у разі пожежі.

Пожежно-рятувальна служба Шотландії є четвертою за величиною пожежно-рятувальною службою в світі та прагне забезпечити безпеку і благополуччя жителів Шотландії. Дивіться посилання нижче для отримання додаткової інформації:

[Пожежно-рятувальна служба Шотландії \(firescotland.gov.uk\)](http://firescotland.gov.uk)

7. Спільноти та культура

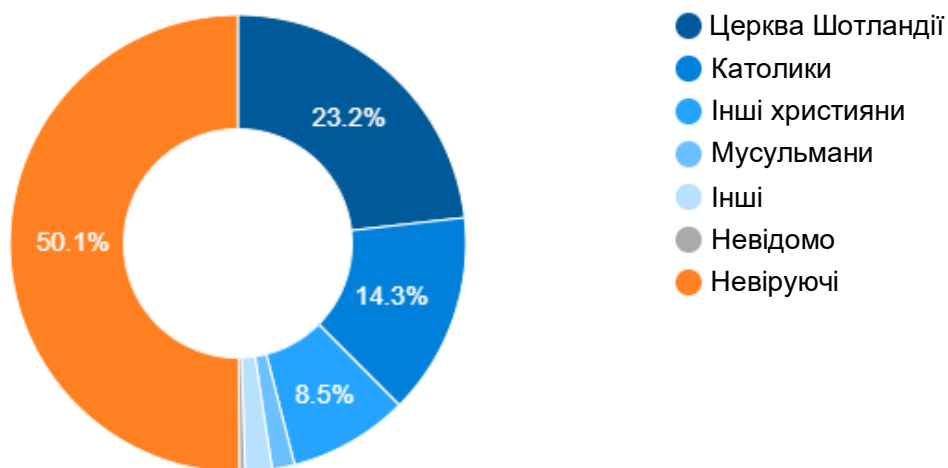
В Шотландії багата і різноманітна культура завдяки внеску людей з усього світу. Шотландія має довгу історію з прийому біженців та шукачів притулку, завдяки чому люди осіли тут, перебудували своє життя та стали частиною громади. Сформовані спільноти та окремі особи допомагають підтримувати новоприбулих біженців, переміщених осіб та шукачів притулку, діляться своїми знаннями та досвідом. Рада Шотландії у справах біженців та інші організації з розвитку громад продовжують надавати підтримку біженцям у створенні власних громадських груп та форумів. Біженці та шукачі притулку також можуть зробити внесок у існуючі громадські організації та суспільство в цілому.

Релігія та переконання

Шотландія — багатоконфесійна країна з різноманітними релігіями, в тому числі ісламом, іудаїзмом, індуїзмом, сикхізмом, буддизмом та язичництвом. Історично Шотландія є християнською країною. Значна частина населення досі вважає себе християнами. Однак майже половина населення не має ніяких релігійних переконань або приналежності.

Кожен, хто живе в Шотландії, має право без дискримінації вибирати та сповідувати ту чи іншу віру або не мати релігійних переконань. Право людей на свободу світогляду і віросповідання має поважатися і захищатися законом. [Interfaith Scotland](#) та подібні організації допомагають розвивати добрі відносини та діалог між різними релігійними громадами Шотландії.

Релігія в Шотландії у 2018 році

Культура

Шотландія — місце, де цінують, захищають та виховують культуру. Культура є частиною в повсякденного життя. Багата культурна спадщина і сучасна творчість Шотландії натхненні людьми та місцями, вони приносять

різноманітність у спільноти та цінуються в усьому світі. Дізнайтеся більше про традиції Шотландії

В Шотландії щороку проводяться багато фестивалів, наприклад, «Фрідж».
Більше інформації [тут](#).

Scottish Government
Riaghaltas na h-Alba
gov.scot

Авторське право Британської співдружності націй 2022 р.

OGL

Ця публікація ліцензована відповідно до умов Ліцензії відкритого уряду (Open Government Licence), версія 3.0, якщо не вказано інше. Щоб переглянути ліцензію, відвідайте веб-сайт nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/version/3, надішліть листа до [Information Policy Team, The National Archives, Kew, London TW9 4DU](mailto:psi@nationalarchives.gsi.gov.uk) або відправте email за адресою: psi@nationalarchives.gsi.gov.uk.

Якщо ми виявимо будь-яку інформацію, яка захищена авторським правом та належить третім особам, вам необхідно буде отримати дозвіл відповідних правовласників.

Ця публікація доступна на веб-сайті www.gov.scot

Будь-які пропозиції, що стосуються цієї публікації, направляйте нам на адресу

The Scottish Government
St Andrew's House
Edinburgh
EH1 3DG

ISBN: 978-1-80435-586-2 (тільки веб-версія)

Опубліковано Урядом Шотландії, червень 2022 рік.

Публікація була написана на замовлення Уряду Шотландії компанією APS Group Scotland, 21 Tennant Street, Edinburgh EH6 5NA
PPDAS1041270 (06/22)

www.gov.scot